

Herindicatieproject huishoudelijke hulp WMO 2015

Aan: Commissie Burger & Bestuur
Van: College van BenW
Datum: 19 mei 2015

D15.005841

Inleiding

Op grond van de nieuwe Verordening WMO 2015 en de Notitie Huishoudelijke Hulp is, zoals gepland, het eerste kwartaal 2015 gestart met het herindiceren van inwoners met huishoudelijke hulp. Dit herindicatieproces was nodig om de transformatie huishoudelijke hulp te kunnen realiseren.

In deze notitie informeren wij u over de effecten van dit proces, zowel inhoudelijk als financieel.

Aanleiding van dit project is de ook op landelijk niveau ingezette transformatie; een andere manier van werken, namelijk niet meer aanbodgericht maar vraaggericht. De klant niet meer als klant zien maar als inwoner met eigen mogelijkheden. De overheid ondersteunt waar nodig. Dus alleen nog de inwoners die niet zelfredzaam zijn, kunnen rekenen op de ondersteuning vanuit de WMO. Er wordt niet meer langer gekeken naar wat iemand niet meer kan, maar naar wat iemand nog wél kan. Met andere woorden: wat is de mate van zelfredzaamheid van de inwoner. De mate van zelfredzaamheid wordt beoordeeld op drie onderdelen, namelijk medisch, sociaal én financieel. De achtergronden van de Transformatie binnen het Sociaal Domein (maar feitelijk ook daarbuiten) zijn uitvoerig met uw College, de Commissie en de Raad gedeeld.

Voor een juist beeld een korte uitleg over twee belangrijke begrippen:

Terminologie uitleg

1. Algemene voorziening:

Een algemene voorziening is een dienst of activiteit die toegankelijk is zonder uitgebreid voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers. Een algemene voorziening is vrij toegankelijk op de particuliere markt en zorgt voor minder gebruik van de duurdere maatwerkvoorziening.

2. Maatwerkvoorziening:

De maatwerkvoorziening is een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen.

De maatwerkvoorziening is vergelijkbaar met de individuele voorziening zoals we die we nu kennen binnen de Wmo 2007. Deze hulp zal de gemeente (blijven)bieden aan inwoners die de hulp niet zelf kunnen betalen of zelf kunnen regelen, niet meer in hun eigen kracht staan en of geen sociaal netwerk hebben of kunnen inzetten om wat voor een individuele reden dan ook.

Proces:

Verordening WMO 2015 en Notitie Huishoudelijke Hulp

In lijn met de verordening WMO 2015 gemeente Koggenland, die op 15 december 2014 is vastgesteld door de gemeenteraad van Koggenland, is een Notitie Huishoudelijke Hulp gemaakt, die is vastgesteld door het college.

Daar zijn zoals bekend de nodige raadsbesluiten aan voorafgegaan:

- Kaderstelling 10 maart 2014.
- Beleidsplan 6 oktober 2014
- En zoals gezegd op 15 december vorig jaar de Verordening WMO 2015.

Onderdeel van de besluitvorming is geweest dat de transities binnen het sociaal domein binnen het budget dienden te verlopen.

Hoewel Koggenland met ingang van 2015 door het Rijk met vier ton op het WMO budget is gekort, is deze korting, in tegenstelling tot het uitgangspunt van "binnen budget" niet verwerkt in onze begroting 2015 en wel om reden van een zorgvuldig proces van herindicering en een realistische overgangssituatie voor cliënten. Met andere woorden: 2015 is een overgangsjaar voor inwoners én gemeentebegroting. Bij de behandeling van de begroting 2015 is deze lijn al met de raad gedeeld én ook bij de besluitvorming over de Kerntakendiscussie Koggenland op 20 april jl is overeenkomstig deze lijn besloten.

Aankondiging persoonlijk gesprek

Eind december 2014 hebben 412 inwoners die op dat moment huishoudelijke hulp ontvingen, een brief van gemeente Koggenland ontvangen. In deze brief werden de betrokken inwoners geïnformeerd over het feit dat de gemeente Koggenland nieuw beleid heeft gemaakt voor de huishoudelijke hulp en dat er geherindiceerd gaat worden. Het onafhankelijke indicatiebureau Trompetter & van Eeden gaat de herindicaties voor gemeente Koggenland uitvoeren, middels een persoonlijk gesprek.

Onderzoek

Trompetter & van Eeden heeft in onze opdracht voor ons onderzocht of iemand in staat is om de hulp zelf te kunnen regelen, niet meer in de eigen kracht staat en/of geen sociaal netwerk heeft of kan inzetten om welke individuele reden dan ook. (Deze opdrachtverlening is zoals bekend besproken in de commissie Burger en Bestuur.)

Daarnaast behoorde ook tot de opdracht om te onderzoeken of iemand in staat is om de hulp zelf te betalen. Er wordt hierbij géén inkomensgrens gehanteerd. De financiële zelfredzaamheid onderzoeken in dit herindicatieproject is maatwerk!

Van belang is om het volgende hierbij nog op te merken; bij de beoordeling van de financiële zelfredzaamheid is gekeken naar:

- Inwoners die bijzondere bijstand ontvangen zijn financieel niet-zelfredzaam én komen dus in aanmerking voor een maatwerkvoorziening (uiteeraard wanneer er sprake is van geïndiceerde hulp).
- De hoogte van de eigen bijdrage 2015. De normering van inkomen en vermogen is door het Rijk aangepast en wel zodanig dat er sprake is van een fors hogere bijdrage. Ook om deze reden is het aantal beëindigingen hoog. Voortzetting van de huishoudelijke hulp via de WMO zou dan betekenen dat inwoners die het betreft de zorgverlening al zelf zouden moeten gaan betalen. Bij deze categorie inwoners is dus sprake van financieel zelfredzaamheid.
- Uitzonderlijke hoge zorgkosten. Indien van toepassing speelt dit een rol bij de herindicatie en leidt dit tot een maatwerkbeschikking.

Advisering en beschikking

Na het persoonlijk gesprek heeft Trompetter & van Eeden een advies opgesteld. Deze adviezen zijn zorgvuldig beoordeeld door het Zorgteam en dienden als basis voor een beslissing door het college over wel/niet voortzetting van een financiële bijdrage voor de huishoudelijke hulp. Daar waar nodig, is aanvullend contact opgenomen met de inwoner. De inwoner heeft van het besluit een schriftelijke beslissing (beschikking) ontvangen. In de beschikking staat vermeld of er nog sprake is van een maatwerkvoorziening volgens de WMO of dat er sprake is van een algemene voorziening.

Overgangsregeling

Als er sprake zal zijn van een algemene voorziening is in de beschikking ook de overgangstermijn voor de inwoner vermeld. Om cliënten te laten wennen aan de nieuwe wetgevingssituatie is een redelijke overgangstermijn van zes maanden gehanteerd, waarbij het gaat om de eerste drie maanden ongewijzigde voorzetting van de hulp en de laatste drie maanden het inzetten van vouchers. De gemeente Koggenland heeft met succes een beroep gedaan op een aanvullende regeling vanuit het Ministerie (zie hieronder). De overgangsregeling houdt in dat de inwoner nog drie maanden op de huidige wijze huishoudelijke hulp ontvangt en drie maanden afbouw door middel van een voucher die ingewisseld kan worden bij een aantal zorgaanbieders. Na deze periode moet de huishoudelijke hulp dan door de inwoner zelf worden geregeld en bekostigd.

Als er sprake blijft van een maatwerkvoorziening kan het wel zijn dat de uren huishoudelijke hulp minder zullen worden. Tegen de beschikking staan de mogelijkheid van bezwaar en beroep open.

Huishoudelijke hulp toelage (HHT)

De West-Friese gemeenten hebben een toelage ontvangen bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Hiermee zetten we dienstenvouchers in, waarbij de klant korting krijgt op het uurtarief van de huishoudelijke hulp. De dienstenvoucher geeft recht op dienstverlening hulp bij het huishouden voor de duur van drie maanden, boven op de doorbetaling van drie maanden dienstverlening nadat de nieuwe beschikking aan de cliënt is afgegeven.

De inzet van de HHT is daarnaast gericht op behoud van de werkgelegenheid. De vouchers kunnen worden ingeleverd bij specifieke zorgaanbieders, waarvan per gemeente in ieder geval één zorgaanbieder de voucher accepteert. Op dit moment zijn op regionaal niveau gesprekken met de zorgaanbieders over de inzet van de Huishoudelijke hulp toelage en de uitvoering daarvan in een afrondende fase. Het resultaat van de gesprekken met de zorgaanbieders is op 13 mei besproken in het portefeuillehouders overleg. De zeven portefeuillehouders zijn gekomen tot een voorstel over de inzet van de HHT, dat op 26 mei in de colleges wordt behandeld. Het besluit hierover zal kenbaar gemaakt worden aan de commissie Burger en Bestuur, zodat zij ook deze informatie hebben tijdens de commissievergadering van 1 juni a.s.

Effecten

Het effect van het Herindicatieproces laat het volgende beeld zien:

Effect	Aantal huishoudens	% huishoudens
Beëindigd	141	34
Beëindigd op eigen verzoek/overig	29	7
Voortgezet minder uren	96	24
Ongewijzigd voortgezet	59	14
Voortgezet meer uren	65	16
Pilot Wilgaerden *	17	4
Nog te doen	5	1
TOTAAL	412	100 %

*In samenwerking met Wilgaerden loopt er een pilotproject waarbij sprake is van gecombineerde zorg (Huishoudelijke Hulp én Begeleiding). De pilot is erop gericht om tot meer efficiency te komen. Gedurende de pilot worden er geen wijzigingen doorgevoerd in de indicaties.

Bezwaarschriften

Tot op heden (19 mei 2015) zijn er twaalf bezwaarschriften binnengekomen. De bezwaartermijnen zijn nog niet voorbij, de verwachting is dat er nog wel enkele bezwaarschriften binnenkomen. Van deze bezwaarschriften zijn er vier via mediation behandeld, waarvan er drie worden ingetrokken en een vierde doorgaat naar de bezwaarschriftencommissie. De andere acht bezwaarschriften zijn nog in behandeling.

Financieel

Onderstaande tabel laat de geraamde uitgaven en de inkomsten voor **het jaar 2016** zien. Bij de uitgaven zijn de te verwachten nieuwe aanvragen niet meegenomen. Het gaat om de uitgaven vóór het herindicatieproject en de uitgaven daarna.

Let op: de cijfers m.b.t. deze inkomsten zijn een schatting en pas in 2016 definitief. Dit komt doordat de inning bij het CAK ligt en wij zelf geen berekening kunnen maken omdat wij niet over de financiële gegevens van deze groep klanten beschikken.

Financieel effect 2016	Oude situatie	Nieuwe situatie	+/-
Uitgaven	1.516.000	828.000	- 688.000
Inkomsten uit eigen bijdragen CAK	400.000	150.000	- 250.000
TOTAAL	1.116.000	678.000	- 438.000

Voorlopig kan worden geconcludeerd dat de financiële taakstelling wordt behaald. Opvallend daarbij is dat de inkomsten uit de eigen bijdrage fors afneemt. Dit vloeit uiteraard voort uit het feit dat er veelal sprake is van beëindiging op basis van financiële zelfredzaamheid.

De financiële effecten voor 2015 zijn vanwege de overgangsregeling zeer beperkt. In de zomernotitie 2015 wordt geen rekening gehouden met enig effect. Enerzijds omdat er sprake is van een overgangsregeling en anderzijds omdat enige effect pas ná het derde kwartaal zichtbaar zal zijn.

De term Maatwerk komt meerdere malen terug in deze rapportage. Het feit dat de herindicatie bij 65 huishoudens heeft geleid tot een toename van het aantal uren HH1, is daaruit te verklaren.

Afsluitend

Het herindicatieproces is een middel geweest om een doel te bereiken; Vorm geven aan de Transformatie binnen het sociaal domein, in dit geval specifiek gericht op de Huishoudelijke Hulp op grond van de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Het herindiceren is een proces geweest van een nieuwe beoordeling, op een nieuw moment, in een nieuw tijdsbeeld waarin de verhouding tussen overheid en inwoners verandert. Dit veranderende tijdsbeeld heeft zowel een inhoudelijke component (de transformatie) als een financiële component (met minder geld vorm geven aan een taak die erop gericht is om kwetsbare inwoners te ondersteunen).

De veranderingen in de Zorg hebben consequenties voor ook de inwoners van Koggenland en dan natuurlijk vooral die inwoners die er in meer of meerdere mate gebruik van maken. Met betrekking tot dit proces hebben wij gemeend om dit zo zorgvuldig mogelijk te laten verlopen. Ook om die reden hebben wij vorig jaar (toen de omvang van de Rijksbezuiniging op het WMO budget duidelijk werd) besloten om via herindicering vorm te geven aan de taakstelling. Voorts is besloten om een overgangsregeling in acht te nemen, wanneer er sprake zou zijn van afname of beëindiging van de WMO voorziening huishoudelijke hulp.

Deze handelswijze is terecht gebleken, aangezien er nadien op landelijk niveau voldoende voorbeelden zijn waarbij gemeenten hun beleid hebben moeten herzien indien er sprake was van een abrupte beëindiging zonder herindicatie.